

درسعادته یکی پوسته خانه قارشوسنده
دائرة مخصوصه در

محل اراده:

مشارقه

۱۳۲۶

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دین باحث هفته لق رساله در

مسلک مزه موافق آثار جدیدیه مع المنزوبیه قبول اولنور
در حج ایدیلیمین آثار احاده اولنور

افراط:

مؤسسلری: ابوالعلا زین العابدین - ح. اشرف ادیب

درسعادته نسخه سی ۵۰ پاره در

تاریخ تأسیسی:
۱۱ تموز ۳۲۴

قیریلدن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر.

درسعادته	سنه لکی	القی ایلغی
ولایاتده	۶۵	۳۵
ممالک اجنبیه ده	۹۰	۵۰
	۱۰۰	۵۵ غروشدر.

درسعادته پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور.

عدد: ۶

۲۲۶ رمضان ۵ پنجشنبه ایلول ۱۸ ۳۲۴

برنجی سنه

بو شرفدن حصه یاب اولق ایچون عالم علم وفنه کوچک بر خدمت اهدا ایدیورم . بو خصوصده احتمال که حدیعی تجاوز ایدم . فقط بتم غلطایمی تصحیح ایده جک ، هفواتمی کوستره جک ، قصورلریمی اخطار ایده جک علماء کرام حضراتندن هیچ بر وقته امیدیمی کسمم . شو خدمتک انسانلره نافع اولسنی ، مقصدیمی ایفا ایتسنی جناب حقندن تضرع ونیاز ایدرم .

تصنیف مباحث

رساله یی بر مقدمه ، درت فصل ، بر خاتمه یه تقسیم ایده جکم .
مقدمه : انساندن و انسانده متعلق احوالندن بحث ایده جک .
فصل اول : عجیب کائناتی تدقیق ایده جک . فصل ثانی : انسانک — علم نفس و حکمت وجود — نقطه نظرندن غرائب احوالندن باحث ارله جق و بو بحثده مشاهیر علمانک سوزلریله استشهاد ایدیلده جک .
فصل ثالث : حیوانات ایله انواع عجیبه سنی موقع بحثه قویه جق .
فصل رابع : نباتات ایله انواع و بدایعندن بحث ایده جک . خاتمه ده ایسه : بوتون بونلر دلائل علمییه و فلسفییه صورت عمومیه ده تدقیق اولنه جق .

۱

مقدمه

انسانه رانسانه متعلقه احوال

جناب حق «جل شانه» بیوریور : (ان فی خلق السماوات والارض واختلاف الليل والنهار لآیات لا ولی الا لباب الذین یدکرونه قیاماً و قیاماً و علی جنوبهم ویتفکرون فی خلق السماوات والارض ربنا ما خلقت هذا باطلا سبحانک فقنا عذاب النار) [۱]

سید الوجود صلی الله علیه وسلم افندمن شویله بیوریور : (تفکر ساعة خیر من عبادة خمس مائة سنة) [۲]

علماء عارفین ایسه : (ایس فی الامکان ابداع مما کان) دیورلر ، اوت ، یرلرک کولرک خلقنده ، کوندوز وکیجه نک تحولنده برفکر عمیق ایله دوشونلره دلائلر ، علامتلر واردر . برفکر ایچون بر ساعت دوشونمک بش عصر عبادت ایتمکدن خیرلیدر .

نهموطلو او انسانه که حیاته محکوم اولمازده حکمت و بصیرتله تنور ایدر : بتون بدایعندن ، تکملندن عبارت شو محیط کائناته امعان نظر ، اعمال فکر ایلر ، و تدقیقی شوسلسله منظومه کائناتک اولندن آخیرینه قدر برفکر عمیق ایله یوروتور ... بوتدقیقده نه قدر زمانلر کچمش ، نه قدر علما افزای حیات ایتمش ده بدایع مصنوعات دن کوچک بر جزئیکنه ، بر ذره نک سرینه واقف اوله مامشله ... انسان نه زمان امعان نظر ایتسه بر انتظام مجزی حاوی اولان اشبو مکونات مشهوده نک

[۱] یرلرک ، کولرک خلقنده ، کوندوز وکیجه نک اختلافنده ارباب عقوله دلائلر ، علامتلر واردر . او ارباب عقول که قاعد اولسونلر ، قائم اولسونلر هر حاللرنده ذکر الهیده بولنور وارضک ، سبواتک ایجادینی دوشونورلرده مناجات ایدرلر : اللهم ! بونلری بوشنه خلق ایتدک . سنی تقدیس و تسبیح ایدرز . بزى عذاب ناردن محافظه بیور .

[۲] بر آن تفکر ، بشبوز ییللق عبادتدن خیرلیدر .

برنجیلکی احراز ایدن خطبه و شعرلر ، بیوک کچوک ، ارکک ، قادین ، هرکسک حافظه احترامنه کچر ، صحرالرده ، بادیه لرده ، چادرلر آتنده اوقوعیه باشلادی . خطیب و شاعر ایسه ، عمومک القشلینه مظهر اولوب بیوک بر احترام عمومی قازانوردی . نامی محافل ناسده سویلنوب حق چولوق چوجق آغزنده بیله تعظیم ایله یاد اولنوردی . خطیب ، شاعر ایچون بوندن دهالی بر شرف ، دهالی بیوک بر رتبه تصور اولمازدی . ایام عربی نظم و مطالعه ، اشعار جاهلیه یی تماماً فهم و ادراک ایدن ادیبلره عربک اوزمانلرده قدر قوه کلامیه مالک اولدقلری البت ظاهر در . علوم و معارفندن ، مدینتدن دور اولوب امیت حالنده قالمش عربلرک حکمت ایله ملو خطبه لری ، حسیات عالیله طولو شعرلری ، اربجالات سویلنش شعر و خطبه لری نک صوک درجه یه واصل اولمش فصاحت و بلاغت لری کوروب ده حیران اولماق ممکن دکدر .

اعصار جاهلیه ده شعرلر ، خطبه لری نک چوق خصوصلرده تسویه اموره مدار اولیورلردی . بتون مشکلات سیاسییه و عموم مسائل اجتماعییه شعر و خطبه لریک تأثیرله حل اولنوردی . شعر و خطبه لریک افراد قبائل بیننده الفأ ایتدیکی هیجان ایله عماریه و مقالله لری باشلانیدی کبی ، ینه شعر و خطبه لریک تسکینیه سکونت پذیر اولوردی . دارالندوه کبی رؤسای عربک جمعیتلرنده عمومی سیاسی مسئله لری اکثریت آرا ایله دکل ، بوفکرک بیاننده ابراز اولنان بلاغت و فصاحت ایله حل اولنوردی ، یاخود ده طوغروسی اکثریت هر حالده بلاغت ایله عرض اولنش فکرک طرفدارى اولیوردی .

اشعار و خطبه ک معیشت عربده بیوک تأثیری واردی : عربک تاریخی ، انسابی ، مفاخری هبسی اشعار و خطبه ایله محفوظ اولمشدر . عربک اخلاقی ، عادتى اشعار و خطبه ایله تهذیب قیلتمشدر . اشعار و خطبه سایه سنده عربک لغتی کسب اتساع ایتمشدر . کنه بوسایه ده قبائل عربک مختلف لهجه لری برلشمشدر . اشعار و خطبه واسطه سیله فکر عرب کسب قوت ایتمش ، و ظهور نبوتدن اول قبائل عرب آراسنده فکر توحید ظاهر اولمشدر . قبل البعثة فخر کائنات افندیمن حضرت تلیزینک بعث و رسالتی شعرلر و خطبه لری ایله تبشیر اولنمشدر . مکة مکرمه ده موسم حجده کعب بن لؤس حضرت تلیزینک خطبه لرنده قرب بعثت ایله بشارت لری ، سوق عکاظده جل اجر اوزرنده قس بن ساعده الایادی حضرت تلیزینک خاتم الانبیاء افندمک عنقریب ظهورینی مبین اولان خطبه لری بین الادبا مشهوردر .

قرآنلی : ملیم ثابت

فلسفه حقه

وئانی : فرید وجدی

واجبی ادادن صوکره دیرمکه : هیئت اجتماعییه ایدیله جک خدمت لریک بویوک ، الک شرفلیسی افکار عامه یی معارف حقه ایله تنویر و تربیه ایتمکدر .

اسرارندن ، بدایعندن بر بدیعه ، بر سر کنندیسنه تظاهر ایدر ..
اولیه سرکه او مجموعه اسرارک ، او کتله بدایعک بی پایانیسنه دلیل
باهر در .

أوت اولیه بدایع ، اولیه مصنوعات که علما وصفندن عاجز ،
ادرا کده کی قصورلرینی معترفدرلر .. ایشته کتابلری ، رسالهلری ،
مقالهلری میدانده .. کندی اقداملرنده کی عجزی ، مشهوداتده کی
عجازی اعتراف ایدیورلر : اگر کتابلرنندن بری آچیلرسه بر نظریه
اوزرینه پک حرارتلی ، پک شدتلی پک سورکلی ، مباحثات جدیدیه ایله
عصرلر کچمش اولدینی حالده الآن مسئله نك سرو حقیقتنه وقوف
حاصل اوله مدینی کوریلور .. [مثلا مسئله حیات]

مع مافیه او علمانک انسانلر ایچنده لذت علم ، ذوق تدقیق ،
استحقاق حیات ، استخدام نفس نقطه نظرندن فضیلت و امتیاز مخصوص
صلری وارددر . مثلا : اولردن بریسی کوریلرکه یرده کزن بر قارنجهیه
وزنی دیکمش باقیور : اونک رزقنی یوکلنهرک یوواسنه قوشمسی ...
عالم ایچون مطربلریله ، مغنیلریله دمساز سرور و نشاط اولان بر جمعیتدن
پک چوق لذتلیدر . انطراق رعد و برق ، روزکارلرک وزان شدیدی نك
بر حکمت عالمنه یردیکی انبساط و نشو و نی باده سیله ، ساغر یله ، ساقیه سیله
رشک آور ذوق پرستان اولان بر نادئ نوشانوش قابل دکل ویره من .
اگر اولردن بریسنه فرضا بوتون ثروت عومیه کندی نك اولمق و بوکا
مقابل حکمت و ادرا کدن محروم بولمق ، یا خود حکمت و عرفانه
صاحب اولوب محروم ثروت بولمق جهتلرنندن بری تکلیف اولنسه
هیچ بر محرومیت ، ندامت حس ایتمکسزین شق ثانییه جان آتار ،
وشق اول اوئی او قدر قورقوتور که تیفودن مصاب اولمق اونک قدر
تدهیش ایده من . أوت : (یؤتی الحکمة من یشاء ومن یؤتی الحکمة
فقد اوتی خیراً کثیراً وما ینکر الا اولو الالباب) [۱]

فقط سوق قضا ایله حیاتدن یالکز اکل و شرب وتلبس کبی
حواج ایله قناعت ایدوب مطالعه کائناتدن بی ذوق ، بی وایه اوله رق
یا شامیه محکوم اولان زوالیلر حقیقه آجینه حق حالده درلر ...
اونلرک نصیب حیاتی یمک ، ایچمک ، تسکین شهوت ایتمک ، مؤثرات
طبیعییه قارشى مجادله دائمده بولمقدن باشقه برشی اوله ماز .

خلیل نعمة اه

مسلمان قادی

در رمعی فصل

اولی فصل مزده علما اثبات ایتدک که قادی نهمادیات ، نه ده معنویاتی اعتبار یله
ارککله اصلا مسابقه ایده من ، نه یاپارسه یاپسون اوکا یتشه من ، مع مافیه
بوندن هیچ بر زمان جناب حقه قادی فطری بر ذلتیه محکوم ایتمش
[۱] جناب حق ایستدیکنه حکمت اعطا ایدر . کندیسنه علم و حکمت
بخش اولنان حقیقه بویوک خیره نائل اولمدر . بونی انحق ارباب عقول اسلا ییلر .

اولمسی ده اکلاشیله ماز ، چونکه اونک بو عالمده اداسیله مکلف اولدینی
وظیفه خلقة مجهز بولدینی قوای طبیعییه دن زیاده سنی ایجاب ایتمز .
دنیا دنیلن بومبارزه میدانده فاطر حکیم اونک سلاح تدافعی ارککده
اولدینی کبی قوای عضلیه سنده یار انامشدر . بلکه سعادت حقیقیه نك
مداری ، محدوشرفنک مرقاتی اولان بشقه بر موهبه علویه صورتنده
احسان ایتمشدر .

کذلک براهین ایله تأیید ایلدک که قادی نه بو خصیصه معنویه نك کسب
فیض و کمال ایتمسی ارککک نفوذ و حاکمیتنه عرض انقیاد ایلسنه وابسته در .
بناء علیه قادی ایچون محضا کندی نفع و صلاحی نامنه اوله رق
طوغریدن طوغرییه ارککک جایه سی آلتنده بولمق واجبدر . ذاتاً
بو جایه بی کندی رضاسیله قبول ایتمیه جک اولسه ده بالاخره مجبوراً
ایده جکدر . زیرا قادی حیات خارجیه عائد اموردن هانکیسنده
اولورسه اولسون ارکککله مسابقهیه ، مزاحیه قدرتیاب اوله ماز .
چونکه بومبارزه هولنا کده غلبه هرشیدن اول عضلاتک قوتی ، بدنک
شدائد و متاعیه ، الحاصل هر درلو مؤثراته مقاومت ایده بیله جک قدر
صلاحتی اقتضا ایدر .

بوکا ال بیوک دلیل ایسه قادی نك بدایت خلقتلرنندن بو آنه قدر ارکک
بو بوندور غنه قانلانوب طور ملریدر . آرتق فلسفه خیالییه وارسون
سردایتمکده اولدینی محتشم افاده لرله — مقتضای حکمی قوینک ضعیفی
ازمسندن ، اسیر ایتمسندن عبارت بولنان — قانون طبیعتک شوکتی
قیره جغم دیه اوغراشسون طورسون !

زیرا اونک بو غیرتدن نصیبی اقوام ضعیفه بی ام قویه نك پنجه سندن
قوتارمق ایسته یلرک ، یا خود قوتلی بر آد مه ، بولدینی موقع بلند تحکمدن
اینه رک ، زبون بر آدم ایله هر خصوصده برسویه ده بولمهی تکلیف
ایدنلرک آله جقلری حصه دن بشقه برشی دکلدر .

چونکه حکمت الهیه نك اعمال بشر اوزرنده اجرای سیادت ایتمک اوزره
ابداع ایلدیکی قوانین فطرت ایچون اولیه افراد بشردن بر قاجینک — که
موجوداتک بولدینی و دائماً بولنه جنی حال طبیعییه اولیوب کندیلرینک
تخیل ایتدکلری کبی اولمسی ایستلر . — کیفیه تبعیتله ولو بر آن ایچون
اولسون فعالیتنی تعطیل ایتمک ، احکامی انفاذن کری طورمق قابل
دکلدر .

موجوداتی یارادان ، منهاج حکمت واعتداله سوق ایدن جناب حق
بوکشانای غایت مکمل بر نظام آلتنه آلمشدر . اونک ایچون مکوناتک
منقاد اولدینی او نظام مالا کلامک احکامنه قارشى تحکمه قالقیشمق ،
اونی بر طاقم سفسطه لرله ، خیال لرله تأثیردن اسقاطه چالیشمق قطعاً
جائز اوله ماز . چونکه بوسی نابجا صوکنده هدر اولوب کیده جکندن
بشقه فطرت الهیه نك احکام قدسیه سنه قارشى طغیان عد اولمق ، اونظام
سموینک واضع حکمی علیه نه بر نوع عصیان صورتنده تلقی ایدلمکده ممکندر .
اگر بزده امورک نظر فریب اولان ظواهرینه آلدانلردن ، لیه ،
حقیقه نفوذ ایتمکسزین قشر ایله اویالانلردن اوله یدق « اوت ، ممالک